Akademik Akıl
Köşe Yazıları
www.akademikakil.com Printed on Mart 21, 2023

Sosyal Medya Sahte Bilim Paylaşımlarına Temel Bilim Yaklaşımı
By undefined
August 8, 2022
Kategoriler: Ayın Konusu: Sosyal Medya, Fen
Etiketler: bağımlılık, Güneş, sahte, sosyal medya

Sosyal medyada en son örneğini Güneş'ten sonra bize en yakın yıldızın resmini disk şeklinde "sucuk dilimi" olarak paylaşılmasında gördük ve buna artık "dur" diyelim. Temel bilimlere göre Güneş dışında yıldızlar uzaklıkları sebebiyle sadece "nokta" kaynak olarak görülmeleri mümkündür… Bilgi yok ise sıkıntı çok anlamına gelir sosyal medyada; milyonlarca takipçi ne yazık ki sahte bilimin etkisi altında bulunuyor.

Cep telefonları, sosyal medya platformları ATM makinesi gibi 7/24 elden düşmüyor, dakika ara geçmiyor ki bakılması tekrarlanmasın. Hava ve su gibi bu hal 7'den 77'ye tüm hayatları ve dünyayı sardı. En kıymetli zamanlar sahte bilime ayrılır oldu, insanlık hafızası sosyal medya kirliliği altında kaldı. Bilgi olmayınca, düşünce kalmayınca sorgulama da yapılmayınca sosyal medyanın esiri olmamak ne kadar mümkün? Nerede kaldı bağımsızlığımız?

CERN deneyleri araştırmacıları birbirleri arasında haberleşmek üzere internet doğmuştu, insanlık bundan hizmet gördü, yaşamı kolaylaştırdı, kağıt kullanımını bitirdi ve nihayetinde sanal bir dünyayı oluşturdu ve bizler de artık içindeyiz… O kadar ki mevcut hızımızı ve kapsama alanımızı çok arttıracak uzay internet ağı artık tepemizde… Bundan geri dönüş yok, kurtuluş ta yok, bununla geleceğe yürüyeceğiz… Bardağın dolu tarafı böyle…

Öyleyse bardağın boş tarafı olan sosyal medyanın kirleticiliğine çare nedir? Sosyal medyada her geleni kendi değerlendirmemizden geçirmeden paylaşmayalım. Eğer paylaşılanlar gönderene ait değilse kaynak göstermek zorundadır. Öyleyse, kaynak adresi verilmeyen hiç bir sosyal medya paylaşımına bakmamak ciddiye almamak ilk elden çözüm olabileceğini ifade edelim. İkinci ve kalıcı çare ise eğitim, yani sosyal medyanın sahte bilim paylaşımlarına bilimsel yaklaşımı öğrenmek, öğretmek bu işi çözecektir. Temel bilim alanımızdan bunun bir kaç örneğini vererek sosyal medya bağımlılığına olan reçetemizi tamamlayalım.

Bunlardan ilki, sosyal medyada yer alan "uzayda müslüman oldu" paylaşımında "…Ay'da sürekli Allahu Ekber nidalarına şahit olduklarını ekledi…" ifadesi sahte bilimdir. Buna bilimsel yaklaşım: sesin boşlukta yayılamayacağıdır.

Bir diğeri, Kanada Montreal'de çekilmiş Ay yüzeyini detaylı gösteren bir videoda 3 adet hareketli cisim ve gölgeleri yer almaktadır. Yakın uzayımızda on binlerce uydu insanoğlunun haberleşme gereksinimini sağlamak üzere dolanmaktadırlar. Geceleri yüzümüzü gökyüzüne çevirsek dakikalar içerisinde uydulardan bir kaçını çıplak gözle görüp heyecanlanırız… Bir de Ay'ın bize yaklaşık 350 bin kilometre mesafede olduğunu hatırlatarak, bu bilgilendirmelerden videoda görülen cisimlerin birer uydu olduklarını ve dünyadan ne kadar uzaklıkta görev yaptıklarını öğrenmiş oluruz. Gölgeye gelirsek, Güneş tutulmasındaki gibi uydulara Güneş ışığı vurduğunda gölgeleri de Ay yüzeyine kadar uzanmıştır. Doğrudan çekim videolarının çözünürlüğü düşük ve ne zaman olacağı bilinmeyen bu gerçek olayın görüntülenmesi pek mümkün değildir. Dolayısıyla, Ay yüzeyini bu kadar ayrıntılı gösterdiğine göre, ancak teleskopla uzun saniye pozlar verilerek arka arkaya alınmış fotoğrafların birleştirilmesi ile video görüntüsü oluşturulmuş olmalıdır. Sonuç olarak, bu bilgilendirme sosyal medya takipçilerine bilimsel yaklaşımla paylaşılanları değerlendirmeye teşvik etsin diyelim.

Bir başka habere göre "Tokat'ta öğle saatlerinde güneşin etrafında oluşan dev halka şaşkınlığa neden oldu." Bunun açıklaması Güneş halosu oluşmuş şeklindedir. Genelde kışın soğuk havalarda meydana gelir, soğuk atmosferdeki buz kristallerinden yansıyan Güneş ışığının halkalarıdır bu görünenler… Aynı şekilde Ay ışığı yansıdığında Ay halosu da oluşur.

Son bir örnek te söyle olsun, "…Aydın'ın Nazilli ilçesinde bir genç, sabaha karşı UFO olduğunu iddia ettiği ve havada gördüğü ışık huzmesini cep telefonu ile kayda aldı…" şeklindeki sosyal medya paylaşımı gazetelere de düşmüş ve yaygın etki yapmış. Olayın aslı çok basit: sokak lambası!

"Mars'ta yıkılmış bir tapınağın girişi bulundu! NASA 9. gezegen Nibiru'yu buldu ancak gerçekleri saklıyor! Zamanına göre üstün bir teknolojiyle yapılmış 2400 yıllık nükleer savaş sığınağı keşfedildi, 1973 yılında Van'da bulunan ve saklanan heykelin gizemi,… ve şimdilerde en güncel haber olan dünya neden daha hızlı dönüyor?" şeklindeki ve daha nice sosyal medya başlıklarını artık temel bilim yaklaşımı ile okuyucularımızın değerlendirmesine bırakalım.